

xit, qui cum late potius, quam late habitare voluit, plurima sibi mala ex infanis substructionibus accersivit. Sub hoc, ut obiter notem, Romanorum Imperatorum numismata reperta, ut etiam alibi in vicinis agris, ad loci vetustatem asserendam faciunt.

Nec hic omittendum, quod proximum est *Proughton* sedes *Richardi Fienes* sive *Fenis*, cui & hæredibus de corpore Potentissimus Rex *Iacobus* anno regni sui primo recognovit & confirmavit nomen, stylum, titulum, gradum, dignitatem, & honorem *Baronis de Say & Sele*; utique, qui à *Iacobo Fienes* *Barone de Say & Sele* & magno *Angliæ Thesaurario* tempore Regis *Henrici Sexti*, recta linea genus deduxit. Iam inde longo à *Banburia* decursu nihil præter cultissimos agros & lætissima præta cernit *Cherwellus*. In quibus confident *Islip* olim *Ghislip* *Edwardi* Regis illius, quem ob pietatem, & continentiam *Confessoris* nomine dignati sunt majores, locus natalis, ut ipse testatur in Autographo quo hoc suum Manerium Ecclesiæ *Westmonasteriensi* dedit, & *Hedindon* quam in *Baroniam Thomæ Basset* Rex *Ioannes* donavit.

Cherwellum hic ab Ortu influit rivulus, qui *Burcester*, *Saxonice* *Bupenceaster*, *Bepnaceaster* præterfluit, antiqui nominis oppidulum, sed ubi nihil antiquum observavi, nisi *Gilbertum Basset*, & *Egelinam de Courteniac* uxorem ejus, in honorem *S. Eadburgæ*, regnante *Henrico Secundo*, hic cœnobium contruxisse; & non ita pridem *Barones Le Strange de Knocking*, loci Dominos extitisse. Sed ad Occasum adjacent desertæ stationis antiquæ paucæ reliquæ, *Alcheſter* vocant, fortasse quasi *Aldebeſter*, id est, *vetus oppidum*, per quod via militaris à *Vellengfordia*, ut credunt vicini, ad *Banburiam* duxit, *Akemanſtri* at *vex* illis appellata, cujus agger in planitie de *Ormore*, quæ hibernis aquis sæpe superfusa, per aliquot milliaria adhuc extat manifestissimus.

Ubi vero cum *Iside* confluit, & amœnissimæ insulæ aquarum divortiis sparguntur, in campeſtri planitie eminet celeberrima *Academia OXONIA*, *Saxonice* *Oxenroſo*, vulgo *Oxford*, *Athenæ* nostræ nobilissimæ, *Angliæ præcipua*, & *ἐπιστομια*, imo *Sol*, *Oculus*, & *anima*, *literarum* & *sapientiæ* clarissima scaturigo, unde religio, humanitas, & doctrina in omnes regni partes uberrime diffunduntur. Vrbs egregia, & nitida sive privatorum ædificiorum elegantiam, sive publicorum dignitatem, sive situs salubritatem, & amœnitatem spectes. Planitiem enim ita obvallant nemorosi colles, ut hinc pestilenti Austro, illinc tempestuoso Zephyro excluso, tantum serenantem Eurum, & Aquilonem corruptionis vindicem admittant, unde ab hoc situ *Belloſitum*, quondam dictum fuisse producit scriptores. Nonnulli hanc *Caer Vortigern*, & *Caer Vember* *Britannice* appellatam, & nescio quos *Vortigernos*, & *Mempricios* extruxisse opinantur. Quodcunque vero *Britannicis* temporibus fuerit, *Saxones* *Oxenroſo* dixerunt, & eâ plane significatione, qua *Græci* suos *Bosphoros*, & *Germani* suam *Ochensurd*, ad *Oderam* habent, à boum scilicet vado, quo etiam sensu *Britannis* nostris hodie *Rhid-schen*, nominatur. *Lelandus* tamen probabili conjectura ab *Ouse* fluvio, qui Latine *Isis*, nomen deducit, & *Oufford* *Britannica*.

vocatum fuisse arbitratur, cum *Insulæ amnicæ*, quas *Isis* hic dispergit, *Ousey* dicantur.

Prudens antiquitas (ut in *annalibus* nostris legitur) hanc urbem etiam *Britannico* sæculo *Musis* consecravit, quas *Græcolada*, (quæ jam tunc in *Comitatu Wiltoniæ* oppidulum) huc tanquam in *felicius plantarium* transtulerunt. Scribit enim *Alexander Necham*: *Iuris civilis peritiam sibi vindicat Italia: sed cœlestis scriptura & liberales artes civitatem Parisiensem ceteris preferendam esse convincunt. Iuxta vaticinium etiam Marlini viguit ad Vada Boum sapientia, tempore suo ad Hiberniæ partes transitura. Verum cum insequens ætas Saxonica urbium everſionibus continenter decurreret, communem temporum inclinatione sortem subiit, & longo sane tempore solummodo Frideswide reliquis celebris fuit quæ in Sanctarum numerum ob vitæ integritatem, eo imprimis nomine relata, quod solennibus votis se Deo devovisset, & Algarus princeps, dum ejus nuptias ambiret, non sine miraculo, oculis (ut scribunt) captus fuisset. Hæc, ut apud *Guilielmum Malmesburienſem* legitur, *virginei triumpho compos hic statuit monasterium, in quod Dani neci adjudicati confugiſſent, pariter cum domibus insatiabili ira Anglorum absumpti sunt. Sed mox regis penitentia purgatum sacrarium, restitutum monasterium, veteres terra reddita, recentis possessiones addita, tandemque locus datur à Rogero Sarisburienſi Episcopo excellentis literaturæ Canonico, qui multos ibi Canonicos regulariter victuros Deo exhibuit.**

Sed his omiſſis ad *Academiam* redeamus. *Danica* utcunque sedata tempeſtate pientissimus Rex *Alfredus* *Musis* jamdiu exulantibus sua adyta restituit, tribus constructis Collegiis: *Grammaticis* uno, *Philosophis* altero, & *Theologis* tertio. Verum hoc plenius intelligas ex his verbis veterum *Annalium* *Novi Monasterii Wintoniæ*: *Anno Dominicæ incarnationis MCCCVI, anno secundo adventus sancti Grimaldi in Angliam, incepta est Universitas Oxoniæ: primitus in eadem regentibus, ac in schola Theologica legentibus, sancto Neotho Abbate, nec non in Theologia doctore egregio, & S. Grimbaldo sacre pagine suavisima dulcedinis excellentissimo professore, in Grammatica vero & Rhetorica regente Aſſerio Monacho, & in arte literatoria viro eruditissimo. In dialectica vero, & Musica, & Arithmetica legente Iohanne monacho Menevenſis ecclesiæ, in Geometria, & Astronomia Ioanne monacho & Collega S. Grimaldi viro acutissimo Rege Alfredo, cujus in omni ore, quasi mel indulcabitur memoria. Statim, ut legitur in optimo manuscripto illius Aſſerii exemplari qui eodem tempore hic bonas literas professus est, Exorta est pessima ac teterrima Oxoniæ discordia inter Grymboldum, doctissimosque illos viros, quos secum illuc adduxit, & veteres illos scholasticos quos ibidem invenisset: qui ejus adventu leges, modos, ac prelegendi formulas ab eodem Grymboldo institutas, omni ex parte amplecti recusabant. Per tres annos haud magna fuerat inter eos dissensio, occultum tamen fuit odium, quod summa cum atrocitate postea erupit, ipsa erat luce clarius. Quod ut sedaret, rex ille invictissimus Alfredus desidio eonuntio & querimonia Grymboldi certior factus, Oxoniam se contulit, ut finem modumque huic controversiæ imponeret, qui & ipse summos labores hausit, causas & querelas utrinque illatas audiendo. Caput autem hujus contentionis in hoc erat positum: Veteres illi scholastici contendebant antequam Grymboldus Oxoniam devenisset, literas illic*

Lib. 2. de natura rerum.

Frideswide.

886.